

Міністерство освіти і науки, молоді та спорту України
ДЕРЖАВНИЙ ВИЩИЙ НАВЧАЛЬНИЙ ЗАКЛАД
НАЦІОНАЛЬНИЙ ГІРНИЧИЙ УНІВЕРСИТЕТ

СТАНДАРТ ВИЩОЇ ОСВІТИ НАВЧАЛЬНОГО ЗАКЛАДУ

**ПРОГРАМА НАВЧАЛЬНОЇ ДИСЦИПЛІНИ
«Методологія наукових досліджень»**

*освітньо-професійної програми підготовки магістрів
галузі знань 0305 «Економіка і підприємництво»
спеціальність 8.03050801 - фінанси і кредит
(за спеціалізованими програмами)*

Чинний від 2011 – 08 – 01

Видання офіційне

Дніпропетровськ
Державний ВНЗ «НГУ»
2012

ПЕРЕДМОВА

1. РОЗРОБЛЕНО І ВНЕСЕНО

кафедрою економічного аналізу і фінансів ДВНЗ «НГУ»

2. ЗАТВЕРДЖЕНО ТА НАДАНО ЧИННОСТІ

наказом ректора Державного вищого навчального закладу «Національного гірничого університету»

від «30» 08 2012 року №_____

3. ВВЕДЕНО

вперше

4. РОЗРОБНИКИ СТАНДАРТУ

Галушко Ольга Сергіївна, проф. кафедри економічного аналізу і фінансів

Цей стандарт не може бути повністю або частково відтворений, тиражований і розповсюджений без дозволу ДВНЗ «Національний гірничий університет».

ЗМІСТ

Вступ.....	4
1. Галузь використання	4
2. Нормативні посилання	4
3. Базові дисципліни	5
4. Дисципліни, що забезпечуються.....	5
5. Обсяг дисципліни.....	6
6. Компетенції, що набуваються, та зміст дисципліни.....	6
7. Індивідуальне завдання.....	7
8. Форма підсумкового контролю.....	8
9. Вимоги до інформаційно-методичного забезпечення дисципліни.....	8
10. Вимоги до засобів діагностики.....	8
11. Рекомендована література.....	9
12. Відповідальність за якість викладання та інформаційно-методичного забезпечення.....	11

Вступ

Цей стандарт є складовою частиною стандартів вищої освіти ДВНЗ «НГУ».

Програма навчальної дисципліни 2ВНЗ «Методологія наукових досліджень» - нормативний документ, який складається на підставі освітньо-професійної програми (ОПП) та ОПП вибіркової частини підготовки магістра спеціальності 8.03050801 - фінанси і кредит (за спеціалізованими програмами).

Навчальна дисципліна визначає комплекс модулів, що підлягають підсумковому контролю. Модуль – це задокументована сукупність змістових модулів, що реалізується за допомогою певних видів навчальних занять з визначеними цілями (лекції, лабораторні, практичні, семінарські тощо). Змістовий модуль – сукупність навчальних елементів, створена за ознакою відповідності певному навчальному об'єктові та подана в ОПП.

Навчальна програма розробляється кафедрою, яка наказом ректора закріплена для викладання дисципліни.

Програма навчальної дисципліни розробляється на весь період реалізації освітньо-професійної програми підготовки магістрів з фінансів галузі знань 0305 «Економіка і підприємництво» спеціальності 8.03050801 - фінанси і кредит (за спеціалізованими програмами) і затверджується наказом ректора.

1. Галузь використання

Стандарт поширюється на кафедри НГУ, що здійснюють викладання варіативної дисципліни «Методологія наукових досліджень» магістрам з фінансів та кредиту.

Стандарт встановлює:

- компетенції, які має опанувати студент;
- перелік змістових модулів та інформаційну базу (навчальні елементи), яка опосередковує освітні та професійні уміння за вимогами освітньо-кваліфікаційної характеристики бакалавра;
- розподіл навчального матеріалу за видами занять;
- норми часу на викладання та засвоєння інформаційної бази;
- позначення одиниць фізичних величин, які використовуються в навчальному матеріалі;
- форму підсумкового контролю;
- відповідальність за якість освітньої та професійної підготовки.

Стандарт придатний для сертифікації фахівців та атестації випускників вищих навчальних закладів.

2. Нормативні посилання

2.1. Закон України «Про вищу освіту».

2.2. Національний класифікатор України. Класифікатор професій ДК 003 – 2010

2.3. . Наказ Міністерства освіти і науки України №642 від 09.07.2009. Про організацію вивчення гуманітарних дисциплін за вільним вибором студента.

2.4. Постанова КМ України № 1719 від 13 грудня 2006 р. «Про перелік напрямів, за якими здійснюється підготовка фахівців у вищих навчальних закладах за освітньо-кваліфікаційним рівнем бакалавра» (зі змінами, внесеними згідно з Постановами КМ України № 1193 від 03.10.2007 р., №565 від 25.06.2008 р., № 660 від 23.07.2008 р.)

2.5. Наказ Міністерства освіти і науки України № 58 від 27 січня 2007 р. «Про порядок введення в дію переліку напрямів, за якими здійснюється підготовка фахівців у вищих навчальних закладах за освітньо - кваліфікаційним рівнем бакалавра».

2.6. Постанова Кабінету Міністрів України № 787 від 27 серпня 2010 року. «Про затвердження переліку спеціальностей, за якими здійснюється підготовка фахівців у вищих навчальних закладах за освітньо-кваліфікаційними рівнями спеціаліста і магістра» зі змінами, внесеними Постановами КМ України № 267 від 17.03.2011 р., № 516 від 18.05.2011, № 567 від 1.06.2011, № 227 від 21.03.2012 р..

2.6. Наказ Міністерства освіти і науки України від 09.11.2010р. №1067 «Про введення в дію переліку спеціальностей, за якими здійснюється підготовка фахівців у вищих навчальних закладах за освітньо-кваліфікаційними рівнями спеціаліста і магістра, затвердженого постановою Кабінету Міністрів України від 27 серпня 2010 р. № 787»

2.7. Освітньо-професійна програма вищої освіти підготовки бакалаврів з фінансів галузі знань 0305 «Економіка і підприємництво» напрямку підготовки 6.030508 - фінанси і кредит

2.8. СВО НГУ НМЗ-10. Нормативно-методичне забезпечення навчального процесу. Дніпропетровськ: Національний гірничий університет, 2010.

3. Базові дисципліни

ПНЗЕ 1 «Основи наукових досліджень»	ПП5 Фінанси
ПНЗЕ 3 «Макроекономіка»	ПП9 Статистика
ПНЗЕ4 «Історія економіки та економічної думки»	ПНЗЕ 5 Економіко-математичні методи та моделі
ПНЗЕ 5.1 «Вища математика»	ПНЗЕ 5.3 оптимізаційні методи та моделі
ПНЗЕ 5,2 теорія ймовірностей та математична статистика	ПП17 Фінанси підприємств
ГП4 Іноземна мова	ПП18 Фінансовий ринок
ПНЗЕ6 Інформатика	ППв2 Фінансовий аналіз
ГП5 Філософія	ППв6 Економічний аналіз
ПП4 Гроші і кредит	

4. Дисципліни, що забезпечуються

Згідно з ОПП освітньо-кваліфікаційного рівня магістр спеціальності 8.03050801 "Фінанси та кредит" за всіма магістерськими програмами («Управління

фінансами у сфері бізнесу», «Управління фінансами фінансово-кредитних установ», «Управління державними фінансами»)

6ВНЗ	КР з дисципліни «Фінансовий менеджмент»
7ВНЗ	КР з дисципліни «Міжнародні фінанси»
ПП8	Науково-виробнича практика
ПП9	Науково-практична підготовка
ПП10	Підготовка магістерської роботи

5. Обсяг дисципліни

Загальний обсяг - 3 кредити ECTS (108 академічних годин).

Лекції - 42 академічних годин.

Практичні заняття - 0 академічних годин.

Контрольні заходи – 3 академічні години

Самостійна робота – 66 академічних годин.

6. Компетенції, що набуваються, та зміст дисципліни

Модулі	Компетенції (з використанням матеріалу модуля студент повинен уміти)	Змістовні модулі	Розподіл часу		
			Аудиторний	Самостійна робота	Загальний
1	2	3	4	5	6
№ 1	Сформулювати предмет, об'єкт та завдання дослідження. Обґрунтувати актуальність дослідження. Класифікувати об'єкт предмет та методи дослідження. Знати суть та уміти використовувати методи емпіричного дослідження (спостереження, порівняння, вимірювання, експеримент) та ефективно використовувати результат методів емпіричного дослідження при вирішенні науково-	Лекції - 9 семестр, I чверть (14 тижнів). <i>Аудиторні: 3 год. на тиждень</i>			
		Тема 1. Предмет та завдання дисципліни	2	6	8
		Тема 2. Сутність та складові методології наукових досліджень	2	6	8
		Тема 3. Методи наукових досліджень при визначенні динаміки фінансових процесів	6	6	12
		Тема 4. Методи наукових досліджень при аналізі структурних змін у фінансовій системі	6	6	12
		Тема 5. Використання оптимізаційних економіко-	6	6	12

	практичних завдань. Знати суть та уміти використовувати методи, що використовуються на емпіричному та теоретичному рівні досліджень (абстрагування, аналіз, синтез, індукція та дедукція, інтуїція, моделювання, узагальнення) Знати суть та уміти використовувати наукові методи при теоретичних дослідженнях (аналогія, екстраполяція, формалізація, аксіоматичний метод, гіпотетичний метод, системний підхід, систематизація, класифікація, типологія, порівняння, Гіпотетико-дедуктивний метод,)	математичних моделей у наукових дослідженнях фінансових процесів			
		Тема 6. Використання математичного моделювання фінансових процесів на підприємствах	6	6	12
	Володіти навичками прогнозування фінансових показників на основі встановлення факторів (зовнішніх та внутрішніх), що на них впливають. Підготувати до публікації результати досліджень та апробувати їх на конференції.	Тема 7. Прогнозування фінансових показників	4	8	12
		Тема 8. Нормативні вимоги до оформлення, опублікування та апробації наукових досліджень у сфері фінансів	4	8	12
		Тема 9. Впровадження та ефективність наукових досліджень у сфері фінансів	3	8	11
		Модульний контроль – залік – 8 тиждень	3	6	9
		Разом:	42	66	108
		Разом з дисципліни	42	66	108
		Частка навантаження		0,61	

7. Індивідуальне завдання

До заліку допускаються студенти, які виконали індивідуальні завдання «Класифікація», «Вступ до наукової роботи», «Постановка та формалізація оптимізаційної задачі». Виконання індивідуального завдання здійснюється відповідно до методичних рекомендацій [6].

Загальні вимоги, що забезпечують максимальну оцінку виконання індивідуально-

го завдання:

- ♦ вірно обрані класифікаційні ознаки та розроблена класифікація об'єкту чи методів дослідження (згідно з завданням)
- ♦ грамотно, науковою мовою сформульована мета, завдання, предмет та об'єкт дослідження;
- ♦ у вступі до наукової роботи присутні усі необхідні елементи;
- ♦ оформлення завдань відповідає чинним стандартам;
- ♦ наявні посилання на джерела інформації;
- ♦ робота виконана самостійно (діагностується під час захисту).

8. Форма підсумкового контролю

Нормативна форма підсумкового контролю – залік. Підсумковий контроль здійснюється як оцінювання рівня сформованості компетенцій, що визначені у даному стандарті у вигляді комплексного оцінювання якості засвоєння навчального матеріалу дисципліни без участі студента на підставі результатів усіх модульних контролів.

Самостійна робота з підготовки до контрольних заходів здійснюється за методичними рекомендаціями 6.

Інформаційне забезпечення дисципліни – наведені у даній програмі літературні та інші інформаційні джерела.

9. Вимоги до інформаційно-методичного забезпечення дисципліни

Зміст інформаційного забезпечення має відповідати програмі інтегрованої дисципліни в повному обсязі.

Методичне забезпечення повинно відповідати стандарту вищої освіти Національного гірничого університету «СВО НГУ НМЗ-05. Нормативно-методичне забезпечення навчального процесу. Дніпропетровськ: Національний гірничий університет, 2005. – 138 с.».

Матеріали методичного забезпечення мають містити засоби діагностики..

Викладач повинен забезпечити вільний доступ студента до матеріалів інформаційно-методичного забезпечення дисципліни.

10. Вимоги до засобів діагностики

Засоби діагностики рівня сформованості компетенцій для проведення екзамену мають бути подані у вигляді ситуаційних вправ.

Оцінювання рівня засвоєння навчального матеріалу здійснюється через коефіцієнт засвоєння:

$$K_3 = N/P,$$

де N - правильно виконані істотні операції рішення (відповіді),

P – загальна кількість визначених істотних операцій.

Критерії визначення оцінок:

“ відмінно ” - $K_3 > 0,9$;

“ добре ” -	$K_3 = 0,8 \dots 0,9;$
“ задовільно ” -	$K_3 = 0,7 \dots 0,8;$
“ незадовільно ” -	$K_3 < 0,7.$

При остаточній оцінці результатів виконання завдання необхідно враховувати здатність студента:

- диференціювати, інтегрувати та уніфікувати знання;
- застосовувати правила, методи, принципи, закони у конкретних ситуаціях;
- інтерпретувати графіки, діаграми;
- аналізувати і оцінювати факти, події та прогнозувати очікувані результати від прийнятих фінансових рішень;
- викладати матеріал на папері логічно, послідовно, з дотриманням вимог чинних стандартів.

11. Рекомендована література

1. Баскаков А.Я., Туленков Н.В. Методология научного исследования: Учебное пособие. – 2-е изд., испр. – К.: МАУП, 2004. – 216 с.
2. Грабченко А.І., Федорович В.О., Гаращенко Я.М. Методи наукових досліджень: Навч. посібник. – Х.: НТУ "ХПІ", 2009. – 142 с.
3. Кустовська О. В. Методологія системного підходу та наукових досліджень: Курс лекцій. – Тернопіль: Економічна думка, 2005. – 124 с.
4. Стеченко Д.М., Чмир О.С. Методологія наукових досліджень «Знання», К.: 2007 – 317 с.
5. Галушко О.С. Методологія наукових досліджень Конспект лекцій для студентів освітньо-професійної програми підготовки магістрів галузі знань 0305 «Економіка і підприємництво» спеціальності 8.03050801 - фінанси і кредит. / О.С. Галушко // Електронний ресурс [режим доступу]: CD-R «Комплекс методичного забезпечення дисципліни «Методологія наукових досліджень». - Дніпропетровськ: ДВНЗ «Національний гірничий університет», 2012. - с.
6. Галушко О.С. Методологія наукових досліджень. Методичні рекомендації щодо виконання індивідуальних завдань для студентів освітньо-професійної програми підготовки магістр галузі знань 0305 «Економіка і підприємництво» спеціальності 6.03050801 - фінанси і кредит. . / О.С. Галушко // Електронний ресурс [режим доступу]: CD-R «Комплекс методичного забезпечення дисципліни «Методологія наукових досліджень». - Дніпропетровськ: ДВНЗ «Національний гірничий університет», 2012. - с.
7. Абрамов В. І., Арутюнов В. Х. Методологія системного підходу та наукових досліджень (дослідницькі та інноваційні процеси в державній службі): Навч.-метод. посіб. для самост. вивч. дисц. — К.: КНЕУ, 2005. — 178 с.

Додаткова література

1. Киселева И.А. Коммерческие банки: модели и информационные технологии в процедурах принятия решений. — М.: Едиториал УРСС, 2002. — 400 с.
2. Математика для экономистов. — СПб.: Питер, 2005. — 464 с : ил. — (Серия Учебное пособие).
3. Лукасевич И.Я. Анализ финансовых операций. Методы, модели, техника вычислений: Учебн. пособие для вузов. — М.: Финансы, ЮНИТИ, 1998. - 400 с.
4. Конюховский П.В. Макроэкономическое моделирование банковской деятельности. Питер, 2001. — 224 с.: ил. — (Серия «Ключевые вопросы»)
5. Афанасьев В.Н., Юзбашев М.М. Анализ временных рядов и прогнозирование: Учебник. — М.: Финансы и статистика, 2001. — 228 с.
6. Четыркин Е.М. Финансовая математика. Учебник. — 4-изд. — М.: Дело, 2004 — 400 с
7. Бережная Е.В., Бережной В.И. Математические методы моделирования экономических систем: Учеб. пособие. — 2-е изд., перераб. и доп. — М.: Финансы и статистика, 2006. - 432 с: ил.
8. Капитоненко В.В. Задачи и тесты по финансовой математике: учеб. пособие. — М.: Финансы и статистика, 2007. - 256 с : ил.
9. Меньшиков С.М., Клименко Л.А. Длинные волны в экономике. Когда общество меняет кожу. — М.: Международ.отношения, 1989. — 272 с.
10. Техника финансового анализа. 10 –е изд. / Э Хелферт. — СПб.: Питер, 2003. — 640 с.: ил. — (Серия «Академия финансов»)
11. Эконометрика: Учебник/Под. Ред.И.И.Елисеевой. — М. : Финансы и статистика, 2003. — 344 с.: ил.
12. Афанасьев М.Ю., Багриновский К.А., Матюшок В.М. Прикладные задачи исследования операций: Учеб. Пособие. — М.: ИНФРА — М., 2006 — 352 с. — (Учебники РУДН)
13. Кобзарь А.И. Прикладная математическая статистика. Для инженеров и научных работников. — М.: ФИЗМАТЛИТ, 2006. — 816 с.
14. Багриновский К.А., Матюшок В.М. Экономико-математические методы и модели (микроэкономика): Учеб. пособие. — М.: Изд-во РУДН, 1999. - 183 с: ил.
15. Андронов А.М., Копытов Е.А., Гринглаз Л.Я. Теория вероятностей и математическая статистика: Учебник для вузов. — СПб.: Питер, 2004 — 461 с.: ил.
16. Шустіков А. А. Фінансова статистика: Навч. посібник. — К.: КНЕУ, 2002. — 290 с.
17. Внедрение сбалансированной системы показателей/ Horvath & Partners; Пер. с нем. — М.: Альпина Бизнес Букс, 2005. — 478 с. — (Серия «Модели менеджмента ведущих корпораций»)

Додаткові джерела інформації:

1. Офіційний сайт Державний комітет статистики України [Електронний ресурс]: режим доступу URL://<http://www.ukrstat.gov.ua/>

2. Офіційний сайт Національної бібліотеки України імені В.І. Вернадського, м. Київ, Пошук у каталозі дисертацій і авторефератів дисертацій [Електронний ресурс]: режим доступу URL://<http://www.nbuv.gov.ua/db/dis.html>
3. Офіційний сайт. Національний банк України. [Електронний ресурс]: режим доступу URL://<http://www.bank.gov.ua/>
4. Офіційний сайт. Верховна рада України [Електронний ресурс]: режим доступу: URL://<http://portal.rada.gov.ua>
5. Офіційний сайт. Фінансові новини [Електронний ресурс]: режим доступу: - URL://<http://finance.ua/>
6. Офіційний сайт. Ліга страхових організацій України [Електронний ресурс]: режим доступу: URL://uainsur.com/ua/insurance_market_analysis
7. Офіційний сайт. ПФТС [Електронний ресурс]: режим доступу: URL://<http://www.pfts.com>
8. Офіційний сайт. Світовий банк [Електронний ресурс]: режим доступу: URL://<http://data.worldbank.org/data-catalog>
9. Офіційний сайт. Фондовий ринок України [Електронний ресурс]: режим доступу: URL://<http://fundmarket.ua/news/>
10. Офіційний сайт. Українська фондова біржа [Електронний ресурс]: режим доступу: URL:// <http://www.ukrse.kiev.ua/>
11. Офіційний сайт. Міжнародний валютний фонд [Електронний ресурс]: режим доступу: URL:// <http://www.mvf.su/index.php>
12. Офіційний сайт. Financial Times. [Електронний ресурс]: режим доступу: URL:// <http://www.ft.com/home/europe>

12. Відповідальність за якість викладання та інформаційно-методичного забезпечення

Відповідальність за якість викладання та інформаційно-методичного забезпечення несе завідувач кафедри.